

2015

KVARTALSRAPPORT 4. KVARTAL / FORELØPIG ÅRSREGNSKAP 2015, IKKE REVIDERT

GODT ÅRSRESULTAT FOR 2015 MED VESENTLIG FORBEDRING I UNDERLIGGENDE DRIFT

Nøkkeltall:

- Resultat før skatt: 278,2 mill. kr (262,7 mill. kr)
- Resultat etter skatt: 221,0 mill. kr (219,9 mill. kr)
- Egenkapitalavkastning: 10,78 % (12,55 %)
- Resultat pr. egenkapitalbevis: kr 19,56 (kr 21,80)
- Ren kjernekapitaldekning: 16,56 % (15,62 %)
- Utlånsvekst i 2015 PM inkludert overføring til SpareBank 1 Boligkreditt AS: 6,4 % (0,9 %)
- Utlånsvekst i 2015 BM: 8,8 % (-0,1 %)
- Innskuddsvekst i 2015: 1,0 % (6,5 %)
- Innskuddsdekning: 77,1 % (81,2 %)

Fjerde kvartal / året 2015:

- Gode resultater fra ordinær drift etter tap. Stabil rentenetto i %, kostnadsreduksjoner og lave tap bidrar til en underliggende forbedring i ordinær virksomhet på 3,4 mill. kr i kvartalet og 44,4 mill. kr for året.
- Lave tap, 0,06% av utlån inklusiv Boligkreditt. Netto inntektsføring av individuelle nedskrivninger med 0,6 mill. kr. Gruppenedskrivninger på 14,2 mill. kr. Netto tapskostnad 13,5 mill. kr.
- Kostnadsprogrammet i rute. Justert for prisstigning og engangseffekter er kostnadene 19,4 mill. kr lavere enn 2013. Tiltakene som er iverksatt i løpet av 2015 vil ikke få full effekt før i 2016.
- Markedssvingninger samt revidering av rentekurvene som benyttes ved verdivurdering av fastrenteutlån har medført et negativt resultat knyttet til finansielle instrumenter på 22,8 mill. kr. i 2015.

RESULTAT

Fjerde kvartal

Resultat før skatt for kvartalet ble på 52,2 mill. kr (55,5 mill. kr). Resultatet fra den ordinære virksomheten utgjorde 55,3 mill. kr (51,9 mill. kr). En forbedring som i hovedsak skyldes stabil rentenetto i % og effekten av kostnadsreduksjoner. Lave tap bidrar til et godt underliggende resultat.

Rentenettoen holdt seg stabil på 1,86 % mot foregående kvartal. Nedgang i utlånsrenter er kompensert gjennom reduserte innskuddsrenter og lavere rentekostnader på obligasjonsgjelden.

Gruppenedskrivningene er også i fjerde kvartal økt med henblikk på lavere prognosenter for norsk økonomi.

Egenkapitalavkastningen for resultat etter skatt i kvartalet ble på 7,09 % (9,61 %).

2015

Resultat før skatt ble på 278,2 mill. kr (262,7 mill. kr). Resultatet fra den ordinære virksomheten utgjorde 259,5 mill. kr (192,7 mill. kr). Korrigert for engangsposter er det en forbedring i ordinær virksomhet på 44,4 mill. kr.

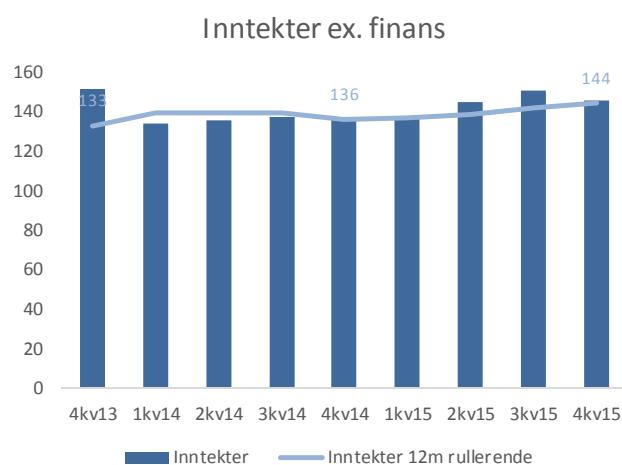
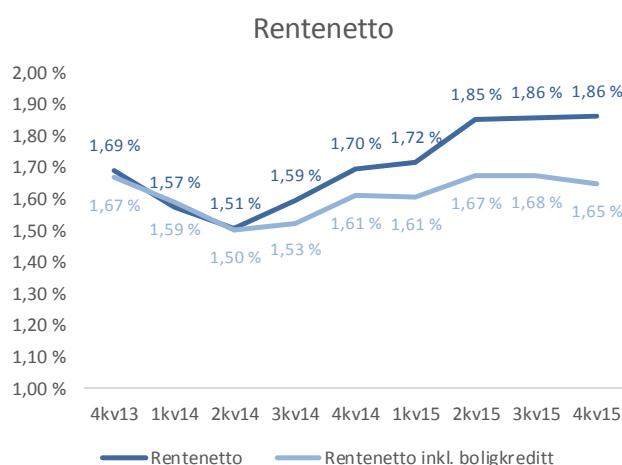
Underliggende drift viser en positiv utvikling grunnet i hovedsak høyere netto renteinntekter og lavere kostnader. Resultat før skatt forbedres ytterligere sammenlignet med fjoråret som følge av lave tap. Kostnadsprogrammet forløper som planlagt og er en vesentlig bidragsyter til det gode resultatet. Egenkapitalavkastningen for resultat etter skatt ble på 10,78 % (12,55 %).

Netto renteinntekter og netto provisjons- og andre inntekter

Rentenettoen i 2015 ble på 337,9 mill. kr (291,1 mill. kr). Rentenettoen utgjorde 1,82 % (1,59 %) av gjennomsnittlig forvaltningskapital.

Rentenettoen påvirkes av overførsler til SpareBank 1 Boligkredit AS. En betydelig del av inntektene på utlån er som følge av dette flyttet fra netto renteinntekter til provisjonsinntekter. Endring i rentenetto og endring i provisjon fra SpareBank 1 Boligkredit AS må derfor ses i sammenheng.

Netto provisjonsinntekter og andre inntekter ble på 239,8 mill. kr (253,4 mill. kr). Av dette utgjorde SpareBank 1 Boligkredit AS 79,3 mill. kr (96,6 mill. kr). Samlet sett har netto inntekter knyttet til de utlån og innskudd som banken forvalter økt med 29,5 mill. kr sammenlignet med 2014. Økningen skyldes økt volum og lavere fundingkostnader. Økningen i øvrige netto provisjonsinntekter skyldes økt omsetning i EiendomsMegler 1 Østfold Akershus AS og vekst innen betalingsformidling.

Konsernets bygg i Våler og i Råde ble i løpet av tredje kvartal 2015 solgt. Bankens bygg på Halmstad ble solgt i fjerde kvartal. Dette har samlet resultert i mindre nedreguleringer av bokførte verdier.

Netto avkastning på finansielle instrumenter

Netto avkastning på finansielle instrumenter, inklusive resultatandel i felleskontrollert virksomhet, viste en gevinst på 32,2 mill. kr (110,5 mill. kr) i 2015.

Nettogeinst på finansielle poster er redusert med 42,8 mill. kr sammenlignet med 2014 til -22,8 mill. Endringen skyldes i hovedsak engangsposter i 2014 og markedssvingninger på finansielle instrumenter. SpareBank 1 Østfold Akershus har en konservativ investeringsprofil. Aksjeporleføljen er liten og obligasjonsporteføljen består utelukkende av høykvalitetsobligasjoner fra solide utstedere.

Markedsrentene har beveget seg nedover noe som isolert sett tilsier økt verdi på fastrenteutlån. Med bakgrunn i Finanstilsynets uttalelser knyttet til fastrenteutlån har konsernet i tredje kvartal gjennomgått sin praksis og gjort justeringer i de rentebanene som benyttes til verdsettelsen av fastrenteutlån. I sum ble verdiendringen på fastrenteutlån -9,6 mill. kr i 2015.

Inntekter av eierinteresser er redusert med 17,3 mill. kr sammenlignet med 2014 grunnet svakere resultat i SpareBank 1 Gruppen og BN Bank. Svakere resultat i SpareBank 1 Gruppen sammenlignet med fjoråret skyldes i hovedsak høyere naturskadeerstatninger, lavere avviklingsgevinster i skadeselskapet og svakere finansinntekter.

I tredje kvartal 2014 ble det bokført en gevinst ved realisasjon av Nets Holding AS på 14,1 mill. kr samt et ekstraordinært utbytte fra Samspar Bankinvest II AS på 19,2 mill. kr. Begge poster var engangshendelser og forklarer resterende forskjell mellom finanspostene i 2015 og 2014.

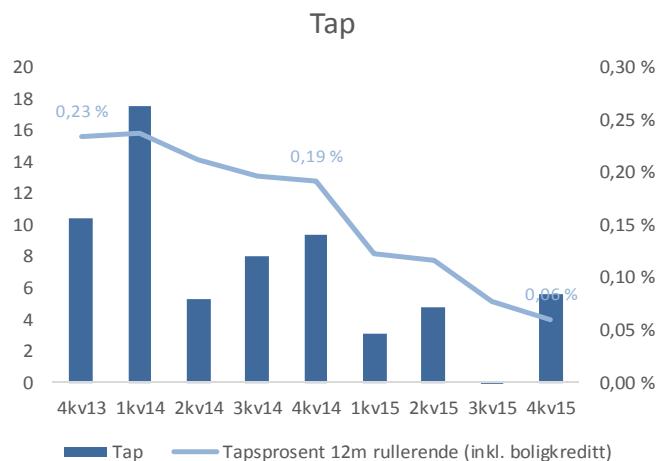
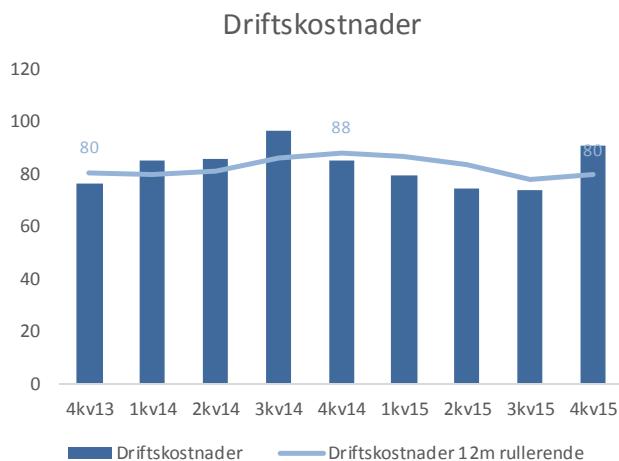
I november 2015 inngikk Visa Inc. avtale om kjøp av Visa Europe. I den forbindelse vil banken motta vederlag for sin indirekte andel av Visa Europe gjennom sin deltagelse i Visa Norge. Salgsvederlaget er estimert til 16,0 mill. kr. og er ført som verdiøkning mot utvidet resultat. Salget vil bli inntektsført over ordinært resultat når transaksjonen er endelig godkjent av relevante myndigheter.

Sum netto inntekter i 2015 ble på 609,9 mill. kr (655,0 mill. kr).

Driftskostnader

Driftskostnadene i 2015 ble på 318,2 mill. kr (351,9 mill. kr), 1,72 % (1,93 %) av gjennomsnittlig forvaltningskapital. I 2014 var det bokført omstillingskostnader på 22,4 mill. kr. Videre har det i 4. kvartal 2015 påløpt engangskostnader på 4,7 mill. kr pga. periodiseringseffekt knyttet til 2014. Holdes disse utenfor er nedgangen i kostnader på 15,9 mill. kr, en reduksjon på 4,5 %. Reduksjonen er sammenlignet med 2014 i hovedsak knyttet til færre lokaler (-4) og færre årsverk (-19,5).

Styret er fornøyd med den underliggende forbedringen og vil i tråd med vedtatt kostnadsprogram fortsette å ha fokus på effektiv bankdrift. Samlet sett skal kostnadstiltakene sikre en årlig reduksjon i driftskostnader på 40 millioner innen utgangen av 2016 (reduksjon målt mot driftskostnader i 2013, korrigert for prisstigning).

Kreditrisiko og porteføljeutvikling

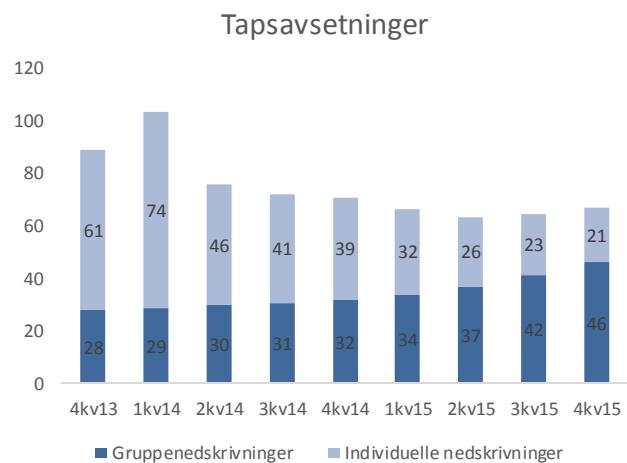
Personmarkedsporteføljen viser en stabil gjeldsbetjeningsevne. Forventninger om fortsatt lav rentenivå, tilfredsstillende inntektsutvikling og en stabil lav arbeidsledighet tilsier at situasjonen vil vedvare de nærmeste kvartalene. 92 % av morbankens brutto utlån er til kunder i bankens primærområde og 97 % av boliglånen er sikret innenfor 80 % av boligverdien. I sum gjør dette at kreditrisikoen knyttet til personmarkedet anses for å være lav.

Bedriftsengasjementene følger en positiv risiko- og markedsutvikling. Banken har høyt fokus på at all vekst i bedriftssektoren skal være innenfor målsatte grenser for misligholdssannsynlighet, og skal være basert på at banken samtidig har som mål å redusere risikoen i porteføljen. Utviklingen i utlånsporteføljen følges tett opp med handlingsplaner og overvåkning av "early warning", porteføljens misligholdssannsynlighet (PD) og øvrige misligholdsrapporter og risikorapporter.

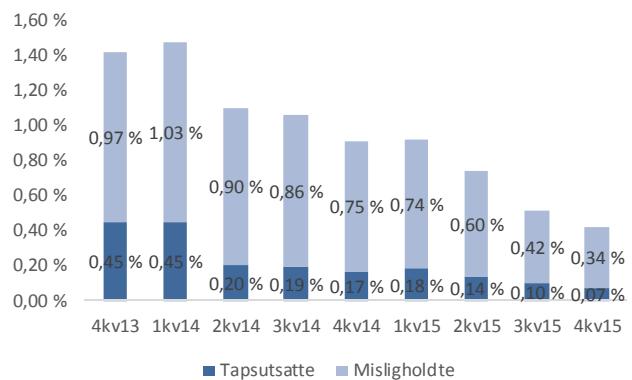
Tap og mislighold

Konsernet hadde netto tap på 13,5 mill. kr (40,4 mill. kr) i 2015. Netto tap utgjorde 0,06 % (0,19 %) av brutto utlån inklusiv SpareBank 1 Boligkreditt AS. En vesentlig reduksjon sammenliknet med fjoråret. I 2015 er gruppendedskrivninger økt med 14,2 mill. kr. mens individuelle tapsføringer er tilbakeført med 0,6 mill. kr. Gruppendedskrivningene er økt med henblikk på lavere prognosenter for norsk økonomi.

Andel misligholdte og tapsutsatte engasjement er redusert til 0,41 % (0,91 %). Individuelle nedskrivninger var på 21,1 mill. kr (39,1 mill. kr) ved utgangen av kvartalet. Gruppendedskrivningene var 46,2 mill. kr (32 mill. kr). Til sammen utgjorde nedskrivningene 0,30 % (0,34 %) av brutto utlån inklusiv SpareBank 1 Boligkreditt AS.

Misligholdte og tapsutsatte engasjement i % av brutto utlån inkl. boligkreditt

Resultat virksomhet og anleggsmidler holdt for salg

I forbindelse med salg av konsernets bygg i Våler overtok konsernet Våler Park AS som eier en større næringstomt i Våler. Selskapet ble ved overtakelse klassifisert som holdt for salg og inngår med en bokført verdi på 9,5 mill. kr.

Videre er Fasett Eiendom AS med døtre klassifisert som holdt for salg. Virksomheten i Mosseporten Frysehotell med tilhørende eiendommer ble solgt i april 2015. Transaksjonen ble bokført i 2. kvartal og medførte ikke tap eller gevinst. Etter denne transaksjonen sitter konsernet ved sitt eierskap i Mosseporten Næringspark AS igjen med en eiendomsmasse på i underkant av 3000 kvm som består av 2 sekSJoner. Det

arbeides nå med å selge resterende seksjoner. Fasett Eiendom AS med døtre er bokført til 27,8 mill. kr.

Resultat av virksomhet holdt for salg utgjorde 3,3 mill. kr (1,9 mill. kr) etter skatt og eliminering av renter. Resultatet knytter seg i hovedsak til bankens eierskap i Fasett Eiendom AS med døtre.

Resultat og disponering

Konsernet fikk i 2015 et resultat for året på 221,0 mill. kr (219,9 mill. kr). Tilsvarende tall for morbank var 186,9 mill. kr (179,5 mill. kr).

For 2015 vil styret foreslå et utbytte på kr 3,9 pr egenkapitalbevis, totalt 43,9 mill. kr. Det tilsvarer 25% av egenkapitalbeviseiernes andel av overskuddet i morbank. Det foreslås tilsvarende en utdeling til gaver på 3,3 mill. kr. Etter disponering og utdeling opprettholdes egenkapitalbevisbrøken på 93,0%. Utbyttenivået i 2015 er påvirket av behovet for å bygge ytterligere soliditet i årene frem til og med 2017. Se for øvrig kommentarene under avsnittet om kapitaldekning.

BALANSEN

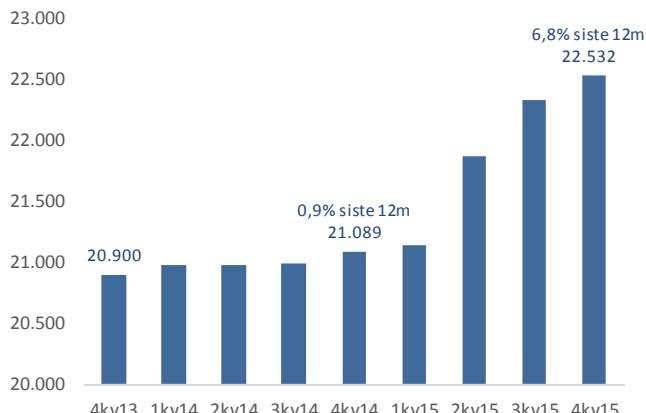
Forvaltningskapitalen inklusiv SpareBank 1 Boligkreditt AS, utgjorde 26 011,9 mill. kr ved utgangen av kvartalet. En endring fra 2014 på 5,4%, eller 1 326,7 mill. kr. Forvaltningskapitalen uten SpareBank 1 Boligkreditt AS var 18 793,2 mill. kr.

Utlån

Brutto utlån inklusive overføring til SpareBank 1 Boligkreditt AS utgjorde 22 531,7 mill. kr ved utgangen av kvartalet. Det tilsvarer en utlånsvekst i 2015 på 1 443,0 mill. kr, tilsvarende 6,8 %. Eksklusiv lån overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS utgjorde brutto utlån 15 313,0 mill. kr (14 390,8 mill. kr), noe som tilsvarer en økning på 6,4 % i 2015 (1,1 %).

Utlånsveksten er i henhold til bankens overordnede ambisjoner om sunn vekst med begrenset risiko tilpasset endringene i kapitaldekningsregelverket.

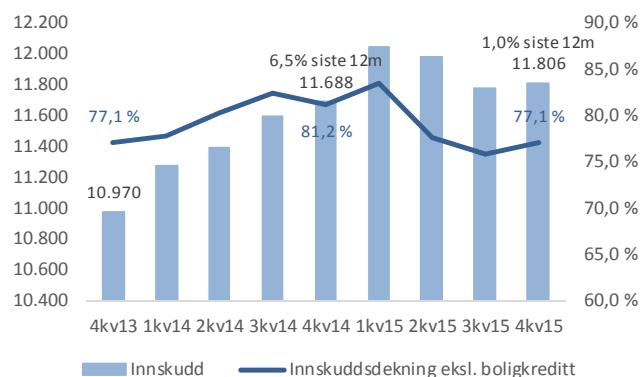
Brutto utlån inkl. boligkreditt

Innskudd

Konsernets innskudd har økt med 1,0% (6,5%) i 2015 til 11 806,1 mill. kr (11 687,7 mill. kr). Innskuddsdekningen var på 77,1% (81,2%) ved utgangen av kvartalet.

Innskudd og innskuddsdekning (eksl. boligkreditt)

Personmarkedet

Personmarkedet har i 2015 vært preget av lave utlånsrenter og høy aktivitet.

I løpet av 2015 har banken automatisert kontantjenestene ved samtlige kontorer. Videre er bankens virksomhet i Rygge samlet på ett kontor. Endringene har stort sett blitt positivt mottatt.

Kundene velger i stadig større grad å ordne de daglige bankoppgavene selv uten å oppsøke bankkontoret. Vi tilpasser oss utvikling og fortsetter med å utvikle gode tekniske løsninger for kundene. Banken har utvidet sine åpningstider på kundesenteret til hver dag hele året til kl. 07 – kl. 24. Videre er banken tilstede i sosiale medier og tilbyr økonomisk rådgivning på telefon frem til kl. 18 (mandag - torsdag). Kundene skal oppleve at banken er tilgjengelig og lokalt engasjert selv om antall bankkontorer reduseres.

Utlånsveksten innen personmarkedet i 2015 ble på 6,4 % inklusiv SpareBank 1 Boligkreditt AS.

Bedriftsmarkedet

Banken har jobbet aktivt med å redusere risikoen i porteføljen, og ser nå resultater av dette arbeidet ved lavere mislighold og positiv utvikling i sannsynlighet for mislighold. Banken har hatt en vekst i bedriftsmarkedet på 8,8 % i 2015. Det langsigte vekstmålet på 4 % står fast. Veksten vil i enkeltperioder avvike fra det langsigte vekstmålet.

Emisjoner

I mai 2015 gjennomførte banken en rettet emisjon på 175 mill. kr. som ble bokført i andre kvartal. Videre ble det i juni gjennomført en reparasjonsemisjon og en ansattemisjon. Reparasjons- og ansattemisjon utgjorde samlet 32,8 mill. kr som ble innbetalt i starten av juli 2015 og medtas fra og med tredje kvartal.

Emisjonene styrket bankens egenkapital og rene kjernekapitaldekning og gjør den i stand til å møte fremtidige kapitalkrav etter CRD IV og bedre rustet til å ta sin del av markedsveksten i bankens markedsområde.

Eierbrøken etter emisjonene økes til 93,0%.

Kapitalanskaffelse

Markedet for pengemarkedsfinansiering var meget velfungerende i først halvår, men i andre halvår har pengemarkedet periodevis vært preget av likviditetsutfordringer. Kredittpåslaget for senior obligasjonslån har økt fra ca. 55 basispunkter våren 2015 til ca. 140 basispunkter ved årsslutt.

SpareBank 1 Østfold Akershus har ikke vært direkte berørt av likviditetsutfordringene da konsernet har hatt en meget god likviditetssituasjon og ikke har hatt behov for innlån i de siste kvartalene.

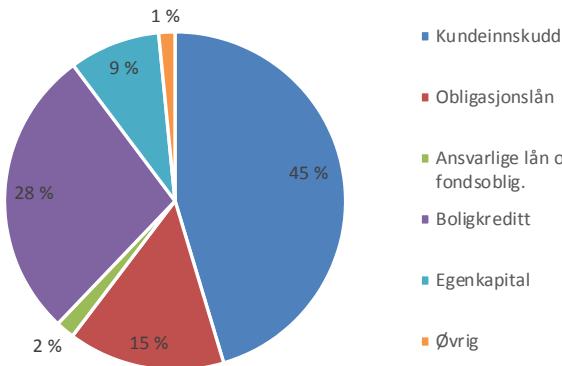
SpareBank 1 Østfold Akershus har i 2015 emittert lån pålydende 1 150 mill. kr. i pengemarkedet. SpareBank 1 Østfold Akershus har i 2015 ikke emittert fondsobligasjoner eller ansvarlig lån. Konsernets gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer var ved utgangen av kvartalet på 3 873,8 mill. kr (3 567,4 mill. kr). Konsernet har i tillegg ansvarlig lån på til sammen 150,2 mill. kr (150,2 mill. kr) og fondsobligasjoner på til sammen 314,7 mill. kr (314,9 mill. kr). Den vektede gjennomsnittlige løpetiden på innlånsporteføljen er nå på 2,4 år.

SpareBank 1 Østfold Akershus har en god likviditetssituasjon og kun 8 % (362 mill) av bankens markedsfinansiering forfaller de neste 6 månedene.

I kvartalet har konsernet økt andelen lån overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS. Ved utgangen av kvartalet er kr 7 218,7 mill. kr (6 697,9 mill. kr) overført. Dette tilsvarer 32,0 % av bankens totale brutto utlån.

Bankens likviditetsrisiko er redusert gjennom spredning av innlånenes på ulike markeder, innlånskilder, instrumenter og løpetider. Bankens styre har vedtatt en likviditetsstrategi som blant annet inneholder beredskapsplaner og stressanalyser. Styret vurderer likviditetssituasjonen som god samtidig som finansieringsmarkedet er meget velfungerende.

Finansieringskilder

Kapitaldekning

Fra og med 4. kvartal 2014 falt konsernet inn under størrelsesunntaket i konsolideringsforskriftens § 5, 3. ledd og det utarbeides derfor ikke lenger kapitaldekning på konsolidert nivå. Det vises for øvrig til note 8 som beskriver forholdet nærmere. Banken benytter standardmetoden ved beregning av kapitaldekning. Dette innebærer isolert sett en

mer konservativ måling av risiko enn tilfellet er ved bruk av interne kredittrisikomodeller.

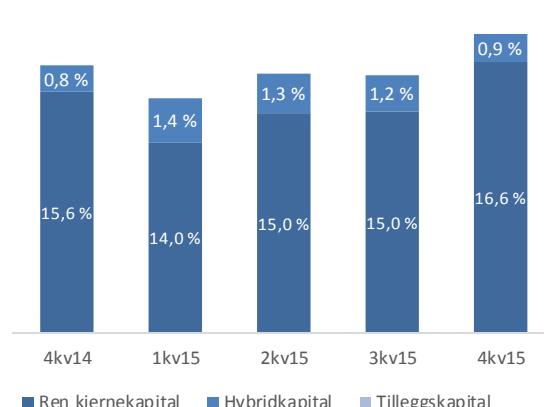
Ved inngangen til 2015 opplevde banken at overgangsreglene knyttet til CRD IV kravet kamuflerte bankens reelle kapitalbehov etter nye CRD IV regler. Avviket mellom beregnet ren kjernekapitaldekning etter nye CRD IV krav og ren kjernekapitaldekning med effekt av overgangsregler var stort. Kapitalplanen til banken viste at det var urealistisk å nå målet til ren kjernekapital på 14 % i løpet av 2017 (da overgangsreglene blir faset ut) uten å hente ny egenkapital. En sammenligning mot andre bankers rene kjernekapitaldekning med full CRD IV effekt viste at banken var blant bankene med lavest ren kjernekapitaldekning etter nye regler. Banken valgte derfor, som en del av kapitalplanen, å hente ny egenkapital i første halvår 2015 for å komme opp på samme nivå som sammenlignbare banker. Emisjonen skulle derfor tette det gapet som var mellom banken og andre banker på det tidspunktet. Banken har imidlertid, i likhet med de fleste andre norske banker, fortsatt behov for å bygge mer ren kjernekapital i tiden frem til og med 2017.

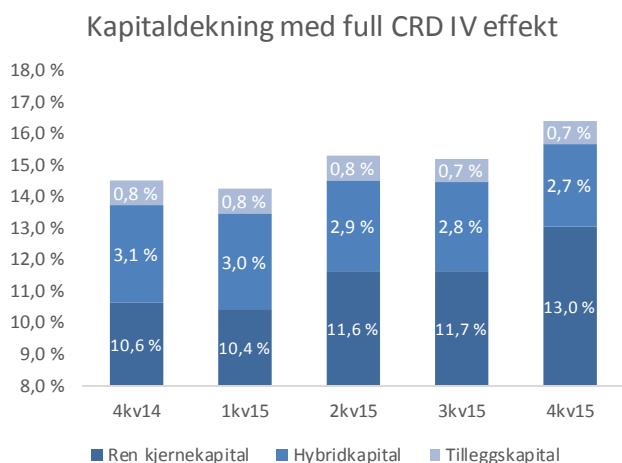
SpareBank 1 Østfold Akershus vil framover ha et mål om en ren kjernekapitaldekning over 14 %, og en utdeling på inntil 50 % av årsresultatet over tid. Egenkapitalbeviserienes andel av nettoresultatet som avsettes til utbytte vil imidlertid tilpasses egenkapitalsituasjonen, og således være lavere enn 50 % til kapitalmålet er nådd. Banken er i rute i forhold til kapitalplanen om å være over 14 % ren kjernekapitaldekning i løpet av 2017. Administrasjonen jobber kontinuerlig med tiltak som skal sikre mest mulig effektiv bruk av konsernets kapital. Effektiviseringsprogrammet er ett av disse tiltakene.

Konsernet har et mål om egenkapitalavkastning på over 10 %.

Ren kjernekapitaldekning ved utgangen av 2015 var på 16,56 % (15,62 %), kjernekapitaldekningen var på 17,49 % (16,46 %) og kapitaldekningen var på 17,49 % (16,46 %). Ved utgangen av 2015 utgjorde ren kjernekapitaldekning med full CRD IV effekt 13,04 % (10,60%). Banken er godt innenfor de regulatoriske kravene til kapital ved utgangen av 2015.

Kapitaldekning (med overgangsregler)

DATTERESKAP

Konsernet SpareBank 1 Østfold Akershus består av morbanken og de heleide datterselskapene Nekor Gårdsselskap AS og EiendomsMegler 1 Østfold Akershus AS. I tillegg er heleide Fasett Eiendom AS med døtre og Våler Park AS konsolidert under virksomhet og anleggsmidler holdt for salg.

EiendomsMegler 1 Østfold Akershus AS leverte et resultat etter skatt på 5,8 mill. kr (3,0 mill. kr). Nekor Gårdsselskap AS fikk tilsvarende et resultat etter skatt på 2,1 mill. kr (0,6 mill. kr).

UTSIKTENE FREMOVER

Konsernet kan for 2015 vise til god inntjening og vesentlig forbedring i resultat knyttet til bankens kjernevirkoshet, lave tap og positiv utvikling i inntjening fra meglervirkosheten.

Utlånsveksten vil også fremover tilpasses behovet for å bygge ren kjernekapital. I bankens kapitalplan for 2016 er det lagt til grunn en utlånsvekst på 6 % for privatmarkedet og 4 % for

bedriftsmarkedet. Restriktive vekstambisjoner fra konkurrerende banker har medført at SpareBank 1 Østfold Akershus opplever økt lånforespørsel fra attraktive bedriftsmarkedskunder. På bakgrunn av dette, i tillegg til økte fundingkostnader og generell markedsuro forventes det at kredittpåslaget til bedriftsmarkedet vil øke fremover.

Styret er komfortable med dagens nivå på tapsavsetninger, også sett i lys av svakere makroutvikling.

Norsk økonomi er sterkt, men bremser opp som følge av lav oljepris og lavere oljeinvesteringer. Den makroøkonomiske utviklingen i bankens nedslagsfelt er så langt mindre påvirket av dette og det forventes ingen dramatisk endring i situasjonen på kort sikt, men det er nå en større sannsynlighet for at konsekvensene av oljeprisfallet vil få ringvirkninger for hele landet

I følge ferske prognosene fra Samfunnsøkonomisk analyse er imidlertid Østfold og Akershus blant de regionene som vil bli minst påvirket. Boligprisene i bankens markedsområde spås å vokse med 16-18 prosent frem til 2018. SpareBank 1 Østfold Akershus har ingen direkte eksponering mot oljesektoren og i Østfold mottar kun 2 % av lønnstakerne sin lønn, direkte eller indirekte, fra petroleumsindustrien. Samtidig ser vi at en del av den tradisjonelle industrien nå får en oppblomstring etter mange års effektivisering, godt hjulpet av en svakere kronekurs. Den makroøkonomiske situasjonen vil i tiden fremover likevel kreve ekstraordinær oppmerksomhet fra bankens styre, ledelse og øvrige ansatte.

Moss, den 5. februar 2016
I styret for SpareBank 1 Østfold Akershus

Per A. Lilleng
Styreleder

Håkon Magne Knudsen
Nestleder

Einar Andreas Brevig

Tom Grip

Cathrine Krogsvold

Tormod Johan Melnæs

Thorleif Hersleth

Elin Cathrine Hagen

Janne-Gerd Kanebog
Ansattes repr.

Arild Bjørn Hansen
Adm. direktør

Innholdsfortegnelse for kvartalsregnskapet

Hovedtall konsern.....	9
Resultatregnskap	10
Balanse.....	11
Endring i egenkapital	12
Egenkapitalbevisbrøk (Morbakn).....	12
Kontantstrømoppstilling	13
Resultater fra kvartalsregnskapene konsern	14
Note 1 Regnskapsprinsipper	15
Note 2 Tap på utlån, garantier m.v.....	15
Note 3 Innskudd fordelt på sektor og næring	16
Note 4 Brutto utlån fordelt på sektor og næring	16
Note 5 Segmentinformasjon	17
Note 6 Derivater	18
Note 7 Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter.....	18
Note 8 Kapitaldekning.....	19
Note 9 Andre eiendeler	20
Note 10 Annen gjeld og pensjonsforpliktelser	20
Note 11 Verdipapirgjeld og ansvarlig lånekapital.....	20
Note 12 Verdipapirer	20
Note 13 Likviditets- og motpartsrisiko	21
Note 14 Liquidity Coverage Ratio (LCR)	21
Note 15 Egenkapitalbeviseiere og spredning av egenkapitalbevis	21

Hovedtall konsern

RESULTATSAMMENDRAG	Året 2015	Året 2014
Netto renteinntekter	337 891 1,82 %	291 087 1,59 %
Netto provisjons- og andre inntekter	239 759 1,29 %	253 450 1,39 %
Netto avkastning på finansielle instrumenter	32 233 0,17 %	110 486 0,60 %
Sum inntekter	609 883 3,29 %	655 022 3,59 %
Sum driftskostnader	318 164 1,72 %	351 867 1,93 %
Driftsresultat før tap	291 719 1,58 %	303 156 1,66 %
Tap på utlån og garantier	13 544 0,07 %	40 426 0,22 %
Resultat før skatt	278 175 1,50 %	262 730 1,44 %
Skattekostnad	60 481 0,33 %	44 731 0,24 %
Resultat fra videreført virksomhet	217 694 1,18 %	218 000 1,19 %
Resultat virksomhet holdt for salg, etter skatt	3 294 0,02 %	1 850 0,01 %
Periodens resultat	220 989 1,19 %	219 850 1,20 %

HOVEDTALL	31.12.2015	31.12.2014			
Lønnsomhet					
Egenkapitalavkastning 1)	10,78 %	12,55 %			
Egenkapitalavkastning (totalresultat)	11,96 %	11,38 %			
Kostnadsprosent 2)	52,17 %	53,72 %			
Balansetall					
Brutto utlån til kunder	15 312 961	14 390 815			
Br. utlån til kunder inkl. SpareBank 1 Boligkreditt	22 531 690	21 088 686			
Innskudd fra kunder	11 806 142	11 687 669			
Innskuddsdekning	77,1 %	81,2 %			
Utlånsvekst siste 12 mnd.	6,4 %	1,1 %			
Utlånsvekst siste 12 mnd. inkl. SpareBank 1 Boligkreditt	6,8 %	0,9 %			
Innskudsvekst siste 12 mnd.	1,0 %	6,5 %			
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	18 520 510	18 268 975			
Forvaltningskapital	18 793 189	17 987 353			
Forvaltningskapital inkl. SpareBank 1 Boligkreditt	26 011 918	24 685 224			
Tap og mislighold					
Tapsprosent utlån 3)	0,09 %	0,28 %			
Misligholdte engasjement i % av brutto utlån	0,51 %	1,09 %			
Andre tapsutsatte engasjement i % av brutto utlån	0,11 %	0,25 %			
Tapsprosent utlån inkl. Sparebank 1 Boligkreditt 3)	0,06 %	0,19 %			
Misligholdte eng. i % av brutto utlån inkl. SpareBank 1 Boligkreditt	0,34 %	0,75 %			
Andre tapsutsatte eng. i % av br. utlån inkl. SpareBank 1 Boligkreditt	0,07 %	0,17 %			
Soliditet 7)					
Kapitaldekningsprosent	17,49 %	16,46 %			
Kjernekapitalsprosent	17,49 %	16,46 %			
Ren kjernekapitalprosent	16,56 %	15,62 %			
Ansvarlig kapital	1 813 627	1 558 017			
Kjernekapital	1 813 627	1 558 016			
Ren kjernekapital	1 717 393	1 477 922			
Uvektet kjernekapitalandel (Leverage Ratio)	9,65 %	8,54 %			
Kontor og bemanning					
Antall kontor	9	10			
Antall årsverk	209,5	229,0			
Egenkapitalbevis 5)	2015	2014	2013	2012	2011
Egenkapitalbevisbrøk	92,99 %	92,10 %	92,10 %	92,10 %	92,07 %
Børskurs	123,50	117,00	89,00	68,50	77,50
Børsverdi MNOK	1 392	1 087	827	636	720
Bokført egenkapital per egenkapitalbevis (inkl utbytte) 6)	185,33	182,64	166,17	150,97	139,02
Resultat pr egenkapitalbevis hittil i år (kr) 4)	19,56	21,80	17,01	13,58	10,79
Utbytte pr egenkapitalbevis (kr)	3,90	4,40	3,30	4,10	2,00
Pris / Resultat per egenkapitalbevis annualisert	6,31	5,37	5,23	5,04	7,18
Pris / Bokført egenkapital (inkl utbytte) 6)	0,67	0,64	0,54	0,45	0,56

1) Overskudd i prosent av gjennomsnittlig egenkapital.

2) Sum kostnader i prosent av sum driftsinntekter.

3) Netto tap i prosent av brutto utlån hittil i år, annualisert.

4) Overskudd for konsern hittil i år multiplisert med egenkapitalbevisprosenten og dividert på gjennomsnittlig antall egenkapitalbevis. Tidligere perioder er ikke

5) Alle tall med unntak av egenkapitalbevisbrøk gjelder konsern. Endret form 2011, sammenlikningstall er omarbeidet.

6) Inkl resultat hittil i år. Tall for tidligere perioder er ikke omarbeidet.

7) Jf. note 8 er beregningen fra og med 4. kvartal 2014 foretatt på morbank, tidligere beregninger er foretatt på konsolidert nivå.

Resultatregnskap

MORBANK					KONSERN			
Året 2015	Året 2014	4. kv 2015	4. kv 2014	(i hele tusen kroner)	Året 2015	Året 2014	4. kv 2015	4. kv 2014
629 953	722 607	148 108	178 500	Renteinntekter	626 129	717 136	147 187	178 294
288 653	426 686	58 509	100 661	Rentekostnader	288 237	426 049	58 404	100 470
341 300	295 921	89 600	77 838	Netto renteinntekter	337 891	291 087	88 783	77 824
202 141	219 441	50 479	54 046	Provisjonsinntekter	251 491	267 461	60 273	65 183
11 164	11 889	3 018	3 233	Provisjonskostnader	11 164	11 889	3 018	3 233
2 610	1 655	470	1 208	Andre driftsinntekter	- 568	- 2 122	- 260	- 2 960
193 588	209 206	47 931	52 022	Netto provisjonsinntekter og andre inntekter	239 759	253 450	56 995	58 990
13 015	31 239	59	46	Utbytte	13 015	31 239	59	46
13 279	32 695	-	7 000	Inntekter av eierinteresser	42 028	59 300	10 715	15 739
- 22 810	3 813	- 8 203	- 18 814	Netto resultat fra valuta og andre finansielle instrumenter	- 22 810	19 946	- 8 203	- 2 681
3 484	67 748	- 8 144	- 11 768	Netto avkastning på finansielle instrumenter	32 233	110 486	2 571	13 104
538 372	572 875	129 386	118 092	Sum netto inntekter	609 883	655 022	148 349	149 918
145 442	147 802	42 127	41 660	Personalkostnader	178 587	181 773	50 379	50 495
134 178	160 587	39 394	35 747	Andre driftskostnader	139 577	170 093	40 110	34 460
279 619	308 389	81 521	77 406	Sum driftskostnader	318 164	351 867	90 489	84 955
258 752	264 486	47 865	40 685	Driftsresultat før tap	291 719	303 156	57 860	64 963
13 544	40 426	5 622	9 455	Tap på utlån og garantier	13 544	40 426	5 622	9 455
245 208	224 061	42 243	31 231	Resultat før skatt	278 175	262 730	52 238	55 509
58 332	44 585	11 432	10 431	Skattekostnad	60 481	44 731	11 579	10 231
186 876	179 476	30 811	20 800	Resultat fra videreført virksomhet	217 694	218 000	40 659	45 278
-	-	-	-	- Resultat virksomhet holdt for salg, etter skatt	3 294	1 850	- 1 010	- 1 205
186 876	179 476	30 811	20 800	Periodens resultat	220 989	219 850	39 648	44 073
Pr. egenkapitalbevis								
16,74	17,80	2,54	2,06	Resultat pr egenkapitalbevis hittil i år	19,56	21,80	3,27	4,37

Utvidet resultatregnskap etter IAS 1

MORBANK					KONSERN			
Året 2015	Året 2014	4. kv 2015	4. kv 2014	(i hele tusen kroner)	Året 2015	Året 2014	4. kv 2015	4. kv 2014
186 876	179 476	30 811	20 800	Periodens resultat	220 989	219 850	39 648	44 073
- 6 784	- 4 282	- 6 784	1 216	Poster som ikke kan bli reklassifisert over resultatet Aktuarmessige gevinst og tap	- 7 286	- 4 991	- 7 286	1 093
-	-	-	-	Poster som kan bli reklassifisert over resultatet Andel av utvidet resultat i felleskontrollert virksomhet	7 232	- 3 135	876	- 3 135
22 345	- 13 725	18 020	3 662	Endring i virkelig verdi for investeringer tilgjengelig for salg	22 345	- 13 725	18 020	3 658
1 694	1 156	1 694	- 328	Skatteeffekt på resultatposter over utvidet resultat	1 829	1 348	1 829	- 295
17 255	- 16 851	12 930	4 550	Periodens utvidede resultat	24 121	- 20 503	13 440	1 321
204 131	162 625	43 741	25 350	Totalresultat	245 109	199 347	53 088	45 394
Pr. egenkapitalbevis								
1,45	-1,67	1,07	0,45	Utvidet resultat pr egenkapitalbevis hittil i år	2,03	-2,03	1,11	0,13
18,20	16,12	3,61	2,51	Totalresultat pr egenkapitalbevis hittil i år	21,59	19,77	4,38	4,50

Resultatregnskap i % av gjennomsnittlig forvaltningskapital

MORBANK					KONSERN			
Året 2015	Året 2014	4. kv 2015	4. kv 2014	Resultatregnskap i % av gj.sn. forvaltningskapital	Året 2015	Året 2014	4. kv 2015	4. kv 2014
1,86	1,63	1,90	1,71	Netto renteinntekter	1,82	1,59	1,86	1,70
1,06	1,15	1,01	1,14	Netto provisjonsinntekter og andre inntekter	1,29	1,39	1,19	1,29
0,02	0,37	-0,17	-0,26	Netto avkastning på finansielle instrumenter	0,17	0,60	0,05	0,29
2,94	3,16	2,74	2,60	Sum netto inntekter	3,29	3,59	3,11	3,27
1,52	1,70	1,73	1,70	Sum driftskostnader	1,72	1,93	1,90	1,85
1,41	1,46	1,01	0,89	Driftsresultat før tap	1,58	1,66	1,21	1,42
0,07	0,22	0,12	0,21	Tap på utlån og garantier	0,07	0,22	0,12	0,21
1,34	1,24	0,89	0,69	Resultat før skatt	1,50	1,44	1,09	1,21
0,32	0,25	0,24	0,23	Skattekostnad	0,33	0,24	0,24	0,22
0,00	0,00	0,00	0,00	Resultat virksomhet holdt for salg, etter skatt	0,02	0,01	-0,02	-0,03
1,02	0,99	0,65	0,46	Periodens resultat	1,19	1,20	0,83	0,96

Balanse

MORBANK			KONSERN	
31.12.2015	31.12.2014	(i hele tusen kroner)	31.12.2015	31.12.2014
105 079	132 546	Kontanter og fordringer på sentralbanker	105 079	132 546
1 006 038	1 159 645	Utlån til og fordringer på kreditinstitusjoner	1 006 038	1 159 645
15 279 855	14 434 607	Netto utlån til kunder	15 245 696	14 319 760
1 275 524	1 266 966	Sertifikater og obligasjoner med fast avkast til virkelig verdi	1 275 524	1 266 966
20 044	26 558	Derivater	20 044	26 558
587 228	478 129	Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	587 228	478 129
168 214	168 214	Investering i eierinteresser	329 735	288 754
28 692	28 692	Investering i konsernselskaper	-	-
	- Virksomhet og anleggsmidler holdt for salg		37 249	82 066
13 994	17 887	Immatrielle eiendeler	13 994	17 887
77 661	83 095	Varige driftsmidler	131 512	157 530
	- Utsatt skattefordel		-	-
33 533	40 434	Andre eiendeler	41 091	57 512
18 595 861	17 836 772	Sum eiendeler	18 793 190	17 987 353
178 759	197 938	Innskudd fra kreditinstitusjoner	178 759	197 938
11 828 704	11 703 311	Innskudd fra og gjeld til kunder	11 806 142	11 687 669
3 873 787	3 567 411	Gjeld stiftet ved ustedelse av verdipapirer	3 873 787	3 567 411
35 464	40 794	Derivater	35 464	40 794
63 274	51 762	Betalbar skatt	65 215	55 083
816	7 980	Utsatt skatt	6 773	14 248
104 958	119 842	Annен gjeld og pensjonsforpliktelser	116 604	117 106
150 204	150 210	Ansvarlig lånekapital	150 204	150 210
314 718	314 920	Fondsobligasjon	314 718	314 920
16 550 684	16 154 169	Sum gjeld	16 547 665	16 145 379
1 126 745	928 840	Egenkapitalbevis	1 126 745	928 840
- 2 350	- 2 350	Egenbeholdning egenkapitalbevis	- 2 350	- 2 350
152 487	147 575	Overkursfond	152 487	147 575
541 974	386 050	Utjevningsfond	541 974	386 050
47 254	44 375	Avsatt utbytte og gaver	47 254	44 375
137 214	125 466	Grunnfondskapital	137 214	125 466
34 050	39 891	Fond for urealiserte gevinst	53 693	62 210
7 803	12 756	Annen egenkapital	188 508	149 808
2 045 177	1 682 603	Sum egenkapital	2 245 525	1 841 974
18 595 861	17 836 772	Sum gjeld og egenkapital	18 793 190	17 987 353

Endring i egenkapital

Morbank

(Hele tusen kroner)	Egenkapital-bevis	Egenkapital-bevis	Overkursfond	Utjevnings-fond	Grunnfonds-kapital	Fond for unrealiserte gevinst	Annен egenkapital	Avtatt utbytte og gaver	Sum egenkapital
Egenkapital pr. 31.12.2013	928 840	- 2 350	147 575	267 553	115 302	47 176	15 882	33 281	1 553 259
Utbetalt utbytte for 2013								- 30 652	- 30 652
Utbetalt gaver for 2013								- 2 629	- 2 629
Disponert resultat				118 497	10 164	6 440		44 375	179 477
Disponert utvidet resultat					1 693	- 3 127			- 1 434
Egenkapital pr. 31.12.2014	928 840	- 2 350	147 575	386 050	125 466	39 891	12 755	44 375	1 682 603
Utbetalt utbytte for 2014								- 40 869	- 40 869
Utbetalt gaver for 2014								- 3 506	- 3 506
Rettet emisjon juni 2015	166 667		18 599						185 266
Ansattesemisjon juli 2015	27 393		1 370						28 763
Reparasjonsemisjon juli 2015	3 845		192						4 038
Betalte emisjonskostnader etter skatt		- 4 983							- 4 983
Andre emisjonskostnader		- 10 266							- 10 266
Disponert resultat				155 923	11 748	- 28 048		47 254	186 877
Disponert utvidet resultat					22 207	- 4 953			17 255
Egenkapital pr. 31.12.2015	1 126 745	- 2 350	152 487	541 974	137 214	34 050	7 804	47 254	2 045 178

Konsern

(Hele tusen kroner)	Egenkapital-bevis	Egenkapital-bevis	Overkursfond	Utjevnings-fond	Grunnfonds-kapital	Fond for unrealiserte gevinst	Annен egenkapital	Avtatt utbytte og gaver	Sum egenkapital
Egenkapital pr. 31.12.2013	928 840	- 2 350	147 575	267 553	115 302	72 780	112 927	33 281	1 675 908
Utbetalt utbytte for 2013								- 30 652	- 30 652
Utbetalt gaver for 2013								- 2 629	- 2 629
Eliminering av konsernbidrag fra døtre									-
Disponert resultat				118 497	10 164	3 155	43 658	44 375	219 850
Disponert utvidet resultat						- 13 725	- 6 778		- 20 503
Egenkapital pr. 31.12.2014	928 840	- 2 350	147 575	386 050	125 466	62 210	149 807	44 375	1 841 973
Utbetalt utbytte for 2014								- 40 869	- 40 869
Utbetalt gaver for 2014								- 3 506	- 3 506
Rettet emisjon juni 2015	166 667		18 599						185 266
Ansattesemisjon juli 2015	27 393		1 370						28 763
Reparasjonsemisjon juli 2015	3 845		192						4 038
Emisjonskostnader (etter skatt)		- 4 983							- 4 983
Andre emisjonskostnader		- 10 266							- 10 266
Disponert resultat				155 923	11 748	- 29 791	35 855	47 254	220 989
Disponert utvidet resultat					21 275	2 846			24 121
Egenkapital pr. 31.12.2015	1 126 745	- 2 350	152 487	541 974	137 214	53 693	188 507	47 254	2 245 524

Egenkapitalbevisbrøk (Morbank)

(tall i hele tusen)	01.01.2016	31.12.2015	01.01.2015	31.12.2014	31.12.2013	31.12.2012
Egenkapitalbevis	1 126 745	1 126 745	928 840	928 840	928 840	928 840
Overkursfond	152 487	152 487	147 575	147 575	147 575	147 575
Utjevningsfond	541 974	386 050	386 050	267 553	164 956	93 279
Andel fond for unrealiserte gevinst	31 665	37 097	36 739	30 809	54 573	9 882
Andel annen egenkapital	7 256	11 862	11 747	14 627	14 627	128
A. Sum egenkapitalbevisiere sine kapital	1 860 126	1 714 241	1 510 951	1 389 404	1 310 571	1 179 704
Grunnfondskapital	137 214	125 466	125 466	115 302	106 502	100 382
Andel fond for unrealiserte gevinst	2 386	2 795	3 152	3 728	4 681	851
Andel annen egenkapital	547	894	1 008	1 255	1 255	11
B. Sum sparebankens fond	140 147	129 155	129 626	120 285	112 437	101 244
Egenkapital ekskl. avsatt utbytte og gaver	2 000 273	1 843 396	1 640 578	1 508 603	1 423 008	1 280 949
Egenkapitalbevisbrøk (A/(A+B))	93,0 %	93,0 %	92,1 %	92,1 %	92,1 %	92,1 %

Kontantstrømoppstilling

MORBANK		KONSERN	
Året 2015	Året 2014 (i hele tusen kroner)	Året 2015	Året 2014
245 208	224 061 Resultat før skatt	278 175	262 730
13 544	40 426 Tap på utlån	13 544	40 426
10 719	14 421 Avskrivninger mv. av varige driftsmidler	13 482	24 240
2 804	247 Resultatført pensjon uten kontanteffekt	2 518	- 46
27 682	3 202 Netto verdiendring på finansielle instrumenter over resultat	12 212	- 6 840
	- Resultat utover utbytte i TS og FKV	- 13 279	- 32 695
	- Verdiregulering investeringseiendom	3 578	4 416
- 35 562	- 40 685 Betalbar skatt	- 35 571	- 41 633
264 395	241 671 Netto kontantstrøm fra driften	274 659	250 597
- 858 793	- 211 921 Endring netto utlån og overtatte eiendeler	- 939 480	- 220 968
- 8 557	305 614 Endring sertifikater og obligasjoner	- 8 557	305 614
2 058	3 364 Endring andre fordringer (forskuddsbet. kostn.)	2 077	2 268
55 569	37 089 Endring øvrige eiendeler	59 771	50 416
125 394	713 616 Endring innskudd kunder	118 473	717 600
- 19 180	- 310 535 Endring innskudd kreditinstitusjoner	- 19 180	- 310 535
46 052	- 352 798 Endring utlån til TS og FKV	46 052	- 352 798
- 25 807	16 931 Endring annen gjeld	- 9 576	- 5 429
- 589	3 558 Endring avsetn.påløpte kostnader og forpliktelser	- 1 059	10 567
- 419 458	446 589 Netto kontantstrøm fra virksomheten	- 476 821	447 333
- 2 675	- 825 Kjøp av varige driftsmidler	- 5 454	- 1 569
	- Salg av varige driftsmidler	60 142	-
- 178 590	68 435 Netto kjøp/salg/emisjon aksjer	- 178 590	68 435
- 181 265	67 610 Netto kontantstrøm investeringer	- 123 901	66 866
940 500	500 000 Opptak verdipapirlån	940 500	500 000
- 633 500	- 961 500 Innløsning verdipapirlån	- 633 500	- 961 500
	- Innbetaling av ansvarlig kapital	-	-
	- 235 000 Nedbetaling av ansvarlig kapital	-	- 235 000
203 075	Rettet emisjon	203 075	
- 44 375	- 33 281 Utbetaling av utbytte / gaver	- 44 375	- 33 281
465 700	- 729 781 Netto kontantstrøm finansiering	465 700	- 729 781
- 135 022	- 215 582 Netto endring likvider	- 135 022	- 215 582
874 842	1 090 424 Likviditetsbeholdning IB	874 842	1 090 424
739 819	874 842 Likviditetsbeholdning UB	739 819	874 842

Likviditetsbeholdning er definert som «Kontanter og fordringer på sentralbanker» og «Utlån og fordringer på kreditinstitusjoner» fratrukket utlån til selskaper i SpareBank 1 Alliansen som er av mer langsiktig karakter.

Resultater fra kvartalsregnskapene konsern

RESULTAT	4. kv 2015	3. kv 2015	2. kv 2015	1. kv 2015	4. kv 2014	3. kv 2014	2. kv 2014	1. kv 2014	4. kv 2013
Renteinntekter	147 187	160 014	158 056	160 872	178 294	180 767	179 183	178 893	186 885
Rentekostnader	58 404	71 005	74 066	84 762	100 470	106 651	110 370	108 559	109 691
Netto renteinntekter	88 783	89 009	83 990	76 110	77 824	74 116	68 813	70 334	77 194
Provisjonsinntekter	60 273	65 183	63 947	62 087	65 183	66 155	69 675	66 448	65 877
Provisjonskostnader	3 018	3 046	2 571	2 528	3 233	2 637	3 139	2 880	2 843
Andre driftsinntekter	- 260	- 677	- 362	730	- 2 960	151	331	355	11 015
Netto provisjonsinntekter og andre inntekter	56 995	61 460	61 015	60 290	58 990	63 669	66 867	63 923	74 048
Utbytte	59	-	1 689	11 268	46	19 304	11 277	614	-
Inntekter av eierinteresser	10 715	7 839	12 262	11 212	15 739	20 606	14 160	8 795	8 760
Netto resultat fra valuta og andre finansielle instrumenter	- 8 203	- 37 276	7 042	15 627	- 2 681	13 303	4 114	5 211	- 2 824
Netto avkastning på finansielle instrumenter	2 571	- 29 437	20 993	38 107	13 104	53 213	29 551	14 619	5 935
Sum inntekter	148 349	121 031	165 997	174 507	149 918	190 998	165 231	148 876	157 177
Personalkostnader	50 379	39 866	41 768	46 574	50 495	40 390	43 648	47 241	46 686
Andre driftskostnader	40 110	34 029	32 357	33 081	34 460	55 837	41 972	37 825	29 505
Sum driftskostnader	90 489	73 895	74 125	79 655	84 955	96 227	85 619	85 065	76 190
Driftsresultat før tap	57 860	47 136	91 872	94 852	64 963	94 771	79 611	63 811	80 987
Tap på utlån og garantier	5 622	- 14	4 760	3 175	9 455	8 033	5 365	17 573	10 425
Resultat før skatt	52 238	47 150	87 111	91 676	55 509	86 738	74 246	46 238	70 562
Skattekostnad	11 579	9 523	20 114	19 264	10 231	9 313	14 430	10 757	16 964
Resultat fra videreført virksomhet	40 659	37 627	66 997	72 412	45 278	77 425	59 816	35 481	53 598
Resultat virksomhet holdt for salg, etter skatt	- 1 010	2 168	1 068	1 068	- 1 205	2 211	2 490	- 1 646	- 1 836
Periodes resultat	39 648	39 795	68 065	73 480	44 073	79 635	62 306	33 835	51 762
HOVEDTALL	4. kv 2015	3. kv 2015	2. kv 2015	1. kv 2015	4. kv 2014	3. kv 2014	2. kv 2014	1. kv 2014	4. kv 2013
Lønnsomhet									
Egenkapitalavkastning 1)	7,09 %	7,36 %	13,76 %	16,04 %	9,61 %	17,80 %	14,52 %	8,16 %	12,52 %
Egenkapitalavkastning (totalresultat)	9,49 %	7,79 %	15,10 %	16,41 %	9,90 %	9,44 %	15,70 %	10,70 %	17,90 %
Kostnadsprosent 2)	61,00 %	61,05 %	44,65 %	45,65 %	56,67 %	50,38 %	51,82 %	57,14 %	48,47 %
Balansetall									
Brutto utlån til kunder	15 312 961	15 541 044	15 405 769	14 430 009	14 390 815	14 379 845	14 368 014	14 397 245	14 228 441
Brutto utlån til kunder inkl. SpareBank 1 Boligkreditt	22 531 690	22 331 364	21 876 113	21 144 037	21 088 686	20 994 551	20 975 241	20 973 593	20 899 793
Innskudd fra kunder	11 806 142	11 784 556	11 955 392	11 469 627	11 687 669	11 695 081	11 663 345	11 113 723	10 970 069
Innskuddsdekning	77,1 %	75,8 %	77,6 %	79,5 %	81,2 %	81,3 %	81,2 %	77,2 %	77,1 %
Utlånsvekst sist 12 måneder	6,4 %	8,1 %	7,2 %	0,2 %	1,1 %	-1,1 %	-0,3 %	1,8 %	1,2 %
Utlånsvekst inkl. SpareBank 1 Boligkreditt	6,8 %	6,4 %	4,3 %	0,8 %	0,9 %	1,6 %	2,5 %	4,9 %	7,1 %
Innskudsvekst sist 12 måneder	1,0 %	0,8 %	2,5 %	3,2 %	6,5 %	5,6 %	3,8 %	2,8 %	2,8 %
Gjennomsnittlig forvaltningskapital i kvarstalet	18 929 584	18 986 886	18 182 584	17 975 256	18 193 294	18 440 154	18 310 649	18 121 417	18 110 804
Forvaltningskapital	18 793 189	18 824 551	19 045 496	17 858 126	17 987 353	18 183 300	18 430 272	18 186 412	18 155 946
Forvaltningskapital inkl. SpareBank 1 Boligkreditt	26 011 918	25 614 871	25 515 840	24 572 154	24 685 224	24 798 006	25 037 499	24 762 760	24 827 298
Tap og mislighold									
Tapsprosent utlån 3)	0,15 %	0,00 %	0,12 %	0,09 %	0,26 %	0,22 %	0,15 %	0,50 %	0,29 %
Misligholdte engasjement i % av brutto utlån	0,51 %	0,60 %	0,85 %	1,08 %	1,09 %	1,26 %	1,31 %	1,50 %	1,43 %
Andre tapsutsatte engasjement i % av brutto utlån	0,11 %	0,15 %	0,20 %	0,27 %	0,25 %	0,28 %	0,30 %	0,66 %	0,66 %
Tapsprosent utlån inkl. BK ³⁾	0,10 %	0,00 %	0,09 %	0,06 %	0,18 %	0,15 %	0,10 %	0,34 %	0,20 %
Misligholdte engasjement i % av brutto utlån inkl. BK	0,34 %	0,42 %	0,60 %	0,74 %	0,75 %	0,86 %	0,90 %	1,03 %	0,97 %
Andre tapsutsatte engasjement i % av brutto utlån inkl. BK	0,07 %	0,10 %	0,14 %	0,18 %	0,17 %	0,19 %	0,20 %	0,45 %	0,45 %
Soliditet 7)									
Kapitaldekningsprosent	17,49 %	16,18 %	16,23 %	15,44 %	16,46 %	16,99 %	15,47 %	16,91 %	18,08 %
Kjernekapitalsprosent	17,49 %	16,18 %	16,23 %	15,44 %	16,46 %	16,99 %	15,48 %	15,92 %	16,65 %
Ren kjernekapitaldekningsprosent	16,56 %	15,01 %	14,95 %	14,04 %	15,62 %	16,01 %	11,98 %	12,42 %	13,12 %
Netto ansvarlig kapital	1 813 627	1 701 574	1 682 395	1 506 969	1 558 017	1 683 875	1 515 280	1 656 011	1 748 295
Kjernekapital	1 813 627	1 701 575	1 682 418	1 506 969	1 558 016	1 683 875	1 515 280	1 558 801	1 611 208
Ren kjernekapital	1 717 393	1 578 157	1 550 015	1 370 248	1 477 922	1 586 690	1 173 013	1 216 568	1 269 007
Uvetket kjernekapitalandel (Leverage Ratio)	9,65 %	9,42 %	8,64 %	8,35 %	8,54 %				
Kontor og bemanning									
Antall kontor	9	9	9	10	10	12	13	13	13
Antall årsverk	209,5	212,5	216,6	222,4	229,0	232,5	232,2	235,0	235,1
Egenkapitalbevis 5)									
Børskurs ved utgangen av kvarstalet	123,50	138,00	131,00	135,00	117,00	117,00	97,50	98,00	89,00
Antall utstedte bevis	11 267 449	11 267 449	10 955 065	9 288 399	9 288 399	9 288 399	9 288 399	9 288 399	9 288 399
Bokført egenkapital per egenkapitalbevis 6)	185,33	180,95	179,64	185,69	182,64	178,14	173,95	167,27	166,17
Resultat pr egenkapitalbevis pr kvarstalet (kr) 4)	3,27	3,28	5,72	7,29	4,37	7,90	6,18	3,35	5,13
Pris / Resultat per egenkapitalbevis - annualisert	9,51	10,59	5,71	4,57	6,75	3,73	3,93	7,20	4,37
Pris / Bokført egenkapital	0,67	0,76	0,73	0,73	0,64	0,66	0,56	0,59	0,54

1) Overskudd i prosent av gjennomsnittlig egenkapital
 2) Sum kostnader i prosent av sum driftsinntekter
 3) Netto tap i prosent av brutto utlån, annualisert
 4) Overskudd for konsern hittil i år multiplisert med egenkapitalbevisprosenteren og dividert på gjennomsnittlig antall egenkapitalbevis. Tall fra tidligere perioder er ikke omarbeidet iht. IAS 33.64 da effekten er vurdert
 5) Alle tall med unntak av egenkapitalbevisbrak gjelder konsern.
 6) Inkl resultat hittil i år.
 7) Jf. note 8 er beregningen fra og med 4. kvartal 2014 foretatt på morbank, tidligere beregninger er foretatt på konsolidert nivå.

Noter

Note 1 Regnskapsprinsipper

Konsernregnskapet og morbankregnskapet for SpareBank 1 Østfold Akershus er utarbeidet etter internasjonale regnskapsprinsipper, IFRS. I kvartalsrapporteringen er IAS 34 Interim Financial Reporting lagt til grunn.

Det er ikke foretatt endringer i regnskapsprinsipper siden årsregnskapet for 2014 og det henvises til det for en nærmere beskrivelse av anvendte prinsipp.

Det pågår en diskusjon i regnskapsmiljøet rundt periodisering av årets avgift til Bankenes Sikringsfond. Finanstilsynet har i rundskrivet "Finanstilsynets kontroll med finansiell rapportering i 2015" 19.11.2015 konkludert med at sikringsfondsavgiften må kostnadsføres i sin helhet første kvartal hvert år og forventer at bankene endrer praksis fra 1. kvartal 2016. SpareBank 1 Østfold Akershus har i 4. kvartal 2015 videreført tidligere praksis ved at avgiften periodiseres månedlig. Avgiften for 2015 er på 8,8 mill. kr (9,2 mill. kr.).

Kvartalsregnskapet er ikke revidert.

Note 2 Tap på utlån, garantier m.v.

Morbank		Konsern	
31.12.2015	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2014
- 16 784	- 22 462 Endring i individuelle nedskrivninger	- 16 784	- 22 462
14 165	4 073 Endring i gruppenedskrivninger	14 165	4 073
755	3 663 Endring i amortiseringseffekter	755	3 663
14 463	43 039 Konstaterte tap hvor det tidligere er nedskrevet	14 463	43 039
3 217	16 354 Konstaterte tap hvor det tidligere ikke er nedskrevet	3 217	16 354
- 2 273	- 4 242 Inngang på tidligere konstaterte tap	- 2 273	- 4 242
13 544	40 426 Periodens tapskostnader	13 544	40 426

Morbank		Konsern	
31.12.2015	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2014
39 055	61 296 Individuelle nedskrivninger ved starten av perioden	39 055	61 296
- 14 463	- 43 039 Konstaterte tap hvor det tidligere er nedskrevet	- 14 463	- 43 039
- 10 312	- 5 692 Tilbakeføring av tidligere års nedskrivning	- 10 312	- 5 692
5 340	4 037 Nedskrivning på engasjement hvor det tidligere ikke er nedskrevet	5 340	4 037
2 652	22 232 Individuelle nedskrivninger	2 652	22 232
- 1 171	221 Amortiseringseffekter	- 1 171	221
21 100	39 055 Individuelle nedskrivninger ved slutten av perioden *)	21 100	39 055

Morbank		Konsern	
31.12.2015	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2014
32 000	27 927 Gruppenedskrivninger ved starten av perioden	32 000	27 927
14 165	4 073 Endring i gruppenedskrivning	14 165	4 073
46 165	32 000 Gruppenedskrivninger ved slutten av perioden	46 165	32 000

Morbank		Konsern	
31.12.2015	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2014
77 710	157 184 Brutto misligholdte engasjement	77 710	157 184
- 10 475	- 22 446 Individuelle nedskrivninger	- 10 475	- 22 446
67 235	134 739 Netto misligholdte engasjement	67 235	134 739
13 %	14 % Avsetningsgrad	13 %	14 %

Morbank		Konsern	
31.12.2015	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2014
16 795	35 454 Øvrige tapsutsatte engasjement	16 795	35 454
- 10 600	- 16 525 Individuelle nedskrivninger	- 10 600	- 16 525
6 195	18 929 Netto tapsutsatte engasjement	6 195	18 929
63 %	47 % Avsetningsgrad	63 %	47 %

Alle tall i hele tusen kroner.

*) Individuelle tapsnedskrivninger på garantier er oppført i balansen under "Annen gjeld" og er kr 0 mill for morbank og konsern.

Note 3 Innskudd fordelt på sektor og næring

Morbank		Konsern	
31.12.2015	31.12.2014 (hele tusen kroner)	31.12.2015	31.12.2014
784 108	800 070 Offentlig sektor	784 108	800 070
333 783	421 402 Finansiering og forsikringsvirksomhet	333 783	421 402
138 219	120 758 Primærnæringen	138 219	120 758
133 969	146 265 Industri	133 969	146 265
433 558	296 553 Bygg- og anleggsvirksomhet	433 558	296 553
270 379	285 904 Varehandel	270 379	285 904
48 372	38 688 Hotell og restaurant drift	48 372	38 688
89 790	82 224 Transport	89 790	82 224
489 792	523 870 Omsetning/drift eiendommer	467 229	508 228
442 993	377 721 Forretningsmessig tjenesteyting	442 993	377 721
426 589	602 636 Sosial og privat tjenesteyting	426 589	602 636
3 591 552	3 696 092 Sum næring	3 568 989	3 680 450
8 237 152	8 007 219 Lønnstakere o.l.	8 237 152	8 007 219
11 828 704	11 703 311 Sum innskudd	11 806 142	11 687 669

Note 4 Brutto utlån fordelt på sektor og næring

Morbank		Konsern	
31.12.2015	31.12.2014 (hele tusen kroner)	31.12.2015	31.12.2014
178 363	188 292 Offentlig sektor	178 363	188 292
162 017	39 255 Finansiering og forsikringsvirksomhet	162 017	39 255
374 425	352 850 Primærnæringen	374 425	352 850
84 744	71 928 Industri	84 744	71 928
1 041 662	747 288 Bygg- og anleggsvirksomhet	1 041 662	747 288
188 388	202 944 Varehandel	188 388	202 944
34 462	38 613 Hotell og restaurant drift	34 462	38 613
74 051	71 848 Transport	74 051	71 848
1 938 804	2 081 473 Omsetning/drift eiendommer	1 904 646	1 966 627
230 344	216 297 Forretningsmessig tjenesteyting	230 344	216 297
102 672	127 527 Sosial og privat tjenesteyting	102 672	127 527
4 409 933	4 138 314 Sum næring	4 375 774	4 023 468
10 937 187	10 367 347 Lønnstakere o.l.	10 937 187	10 367 347
15 347 120	14 505 661 Sum brutto utlån	15 312 961	14 390 815
- 21 100	- 39 055 - individuelle nedskrivninger	- 21 100	- 39 055
- 46 165	- 32 000 - nedskrivninger på grupper av utlån	- 46 165	- 32 000
15 279 855	14 434 607 Sum netto utlån	15 245 696	14 319 760
15 347 120	14 505 661 Sum brutto utlån	15 312 961	14 390 815
7 218 729	6 697 871 Lånt overført til SpareBank1 Boligkreditt	7 218 729	6 697 871
22 565 849	21 203 532 Sum brutto utlån inkl. SpareBank1 Boligkreditt	22 531 690	21 088 686

Note 5 Segmentinformasjon

Segmentinformasjon er definert som virksomhetsområder eller geografiske markeder. Det vurderes ikke å foreligge vesentlige forskjeller i risiko og avkastning på produkter og tjenester i markedene som er definert som bankens hovedmarkeder. For uten bankdrift har morbanken to heleide datterselskaper, Nekor Gårdsselskap AS og EiendomsMegler1 Østfold og Akershus AS. Videre eier banken 100% av aksjene i Fasett Eiendom AS og Våler Park AS som begge er klassifisert som holdt for salg.

Nekor Gårdsselskap A/S er et rent forvaltingsselskap, med et overordnet mål å forvalte egne og morbankens eiendommer. Selskapets primære markedsområder er de kommuner som konsernet SpareBank 1 Østfold Akershus opererer i. EiendomsMegler 1 Østfold og Akershus AS driver med eiendomsmegling i Østfold og søndre del av Akershus, og har megleravdelinger i Vestby, Drøbak, Askim, Moss, Fredrikstad, Sarpsborg og Halden.

(hele tusen kroner)	31.12.2015				
	PM	BM	EM1	Nekor	Ufordelt
Resultatregnskap					
Netto renteinntekter 1)	204 094	137 206	440	- 554	- 3 294
Netto provisjonsinntekter	149 202	41 775	49 031		318
Andre driftsinntekter	1 033	634		11 983	- 14 219
Netto avkastning på finansielle investeringer					32 233
Driftskostnader	- 84 723	- 30 160	- 41 490	- 8 365	- 153 427
Driftsresultat før tap pr segment	269 606	149 455	7 981	3 065	- 138 388
Tap på utlån og garantier	- 2 067	- 11 479			3
Resultat før skatt pr segment	267 539	137 976	7 981	3 065	- 138 385
					278 175

Balanse					
Brutto Utlån til kunder	10 937 187	4 375 774			15 312 961
Individuell nedskrivning utlån	- 5 191	- 15 908			- 21 100
Gruppenedskrivning	- 12 957	- 33 208			- 46 165
Andre eiendeler			34 847	38 471	3 474 175
Sum eiendeler per segment	10 919 039	4 326 658	34 847	38 471	3 474 175
Innskudd fra og gjeld til kunder	8 237 152	3 568 989			11 806 142
Annen gjeld			12 762	4 782	4 723 979
Sum gjeld pr segment	8 237 152	3 568 989	12 762	4 782	4 723 979
Egenkapital			22 085	25 536	2 197 903
Sum gjeld og egenkapital pr segment	8 237 152	3 568 989	34 847	30 318	6 921 882
					18 793 189

(hele tusen kroner)	31.12.2014				
	PM	BM	EM1	Nekor	Ufordelt
Resultatregnskap					
Netto renteinntekter 1)	163 335	132 585	627	- 891	- 4 570
Netto provisjonsinntekter	172 840	34 712	47 929		91
Andre driftsinntekter	808	339		17 501	- 20 770
Netto avkastning på finansielle investeringer					110 486
Driftskostnader	- 98 698	- 30 725	- 44 493	- 15 855	- 162 095
Driftsresultat før tap pr segment	238 285	136 911	4 063	754	- 76 857
Tap på utlån og garantier	- 303	- 42 578			2 456
Resultat før skatt pr segment	237 982	94 333	4 063	754	- 74 402
					262 730
Balanse					
Brutto Utlån til kunder	10 367 347	4 023 468			14 390 815
Individuell nedskrivning utlån	- 9 265	- 29 790			- 39 055
Gruppenedskrivning	- 11 500	- 20 500			- 32 000
Andre eiendeler			29 656	46 722	3 591 215
Sum eiendeler per segment	10 346 583	3 973 178	29 656	46 722	3 591 215
Innskudd fra og gjeld til kunder	8 007 219	3 680 450			11 687 669
Annen gjeld			13 373	5 583	4 438 756
Sum gjeld pr segment	8 007 219	3 680 450	13 373	5 583	4 438 756
Egenkapital			16 283	23 394	1 802 295
Sum gjeld og egenkapital pr segment	8 007 219	3 680 450	29 656	28 977	6 241 051
					17 987 353

Note 6 Derivater

Alle derivater blir bokført til virkelig verdi over resultatet. Gevinster blir ført som eiendel og tap blir ført som gjeld for alle rentederivater.

Konsern/Morbank	31.12.2015			31.12.2014		
	Kontraktssum	Eiendeler	Virkelig verdi	Kontraktssum	Eiendeler	Virkelig verdi
Valutainstrumenter						
Valutaterminer						
Valutaterminer						
Sum valutainstrumenter						
Renteinstrumenter						
Renteswapper fastrente utlån	31 050	1 516		32 850	2 647	
Renteswapper fastrente utlån	1 081 500		19 471	615 350		14 868
Renteswapper fastrente obl. lån						
Valutarenteswap obligasjoner	10 198		1 586	33 149	2 291	4 153
Påløpte renterrente og valutaswapper		4 335	3 697		4 371	8 529
Sum renteinstrumenter	5 851	24 754		9 309	27 550	
Renteinstrumenter sikring						
Renteswapper, nettoeffekt	230 000	14 192	10 710	230 000	17 249	13 244
Sum renteinstrumenter sikring		14 192	10 710		17 249	13 244
Sum valuta- og renteinstrumenter						
Sum valutainstrumenter						
Sum renteinstrumenter		20 044	35 464		26 558	40 794
Sum valuta- og renteinstrumenter	20 044	35 464		26 558	40 794	

Note 7 Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter

Følgende tabell presenterer konsernets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi.

Morbank og Konsern	31.12.2015				31.12.2014			
	Nivå 1 Verdsettelse etter priser i aktivt marked	Nivå 2 Verdsettelse etter observerbare markedsdata	Nivå 3 Verdsettelse etter annet enn observerbare markedsdata	Totalt	Nivå 1 Verdsettelse etter priser i aktivt marked	Nivå 2 Verdsettelse etter observerbare markedsdata	Nivå 3 Verdsettelse etter annet enn observerbare markedsdata	Totalt
<i>(i hele tusen kroner)</i>								
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet								
- Derivater		1 517		1 517			4 938	4 938
- Obligasjoner og sertifikater		1 272 863		1 272 863			1 263 889	1 263 889
- Egenkapitalinstrumenter							823 310	823 310
- Fastrentelån		1 377 765		1 377 765				
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg								
- Egenkapitalinstrumenter	2 103		585 125	587 228			476 067	478 129
Sum eiendeler	2 103	2 652 145	585 125	3 239 373			476 067	2 570 266
Finansiell gjeld til virkelig verdi over resultatet								
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		3 513		3 513			3 318	3 318
Finansielle derivater forpliktelser		21 057		21 057			19 021	19 021
Finansielle gjeld tilgjengelig for salg								
- Egenkapitalinstrumenter								
Sum forpliktelser		24 570		24 570			22 339	22 339

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som handles i aktive markeder er basert på markedspris på balansedagen. Disse instrumentene er inkludert i nivå 1.

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked (for eksempel enkelte OTC derivater) bestemmes ved å bruke verdsettelsesmetoder. Disse verdsettelsesmetodene maksimerer bruken av observerbare data der det er tilgjengelig, og belager seg minst mulig på konsernets egne estimater. Dersom alle vesentlige data som kreves for å fastsette virkelig verdi av et instrument er observerbare data, er instrumentet inkludert i nivå 2.

Dersom en eller flere vesentlige data ikke er basert på observerbare markedsdata, er instrumentet inkludert i nivå 3. Følgende tabell presenterer endringene i instrumentene klassifisert i nivå 3.

Konsern/Morbank	31.12.2015		31.12.2014	
	Egenkapital-instrumenter	Sum	Egenkapital-instrumenter	Sum
<i>(i hele tusen kroner)</i>				
Inngående balanse	476 067	476 067	435 021	435 021
Investeringer i perioden	87 083	87 083	72 399	72 399
Salg i perioden (til bokført verdi)	- 335	- 335	- 39 929	- 47 704
Gevinst eller tap ført i resultatet	- 35	- 35	22 301	18 361
Gevinst eller tap ført direkte mot EK	22 345	22 345	- 13 725	- 17 700
Utgående balanse	585 125	585 125	476 067	476 067
Gevinst eller tap for perioden inkludert i resultatet for eiendeler eiet på balansedagen	0	0	0	0

Note 8 Kapitaldekning

Bankens investering i datterselskap falt fra og med 4. kvartal 2014 inn under størrelsesunntaket i konsolideringsforskriftens § 5, 3. ledd og det utarbeides således ikke kapitaldekning på konsolidert nivå.

Sparebank 1 Østfold Akershus benytter standardmetoden for kreditrisiko og basismetoden for operasjonell risiko.

(hele tusen kroner)	Morbank	
	31.12.2015	31.12.2014
Egenkapitalbevis	1 124 395	926 490
Overkursfond	152 487	147 575
Utjevningsfond	541 974	386 050
Grunnfondskapital	137 214	125 466
Andre godkjente fond	7 804	12 756
Fond for urealiserte gevinstner	34 050	39 891
Sum balanseført egenkapital	1 997 924	1 638 228
Andre immatrielle eiendeler	-10 216	-13 057
Overfinansiering pensjonsforpliktelser	-1 590	-6 177
Gevinstner/tap knyttet endring i institusjonens kredittverdighet	-3 718	
Verdijustering som følge av forsvarlig verdsettelse		-3 107
Fradrag for ikke vesentlig eierandel i finansiell sektor 1)	-265 008	-137 966
Sum ren kjernekapital	1 717 393	1 477 922
Fondsobligasjoner	153 625	308 625
Fradrag for ikke vesentlig eierandel i finansiell sektor	-141 656	-163 402
Overskytende fradrag i tilleggskapital	-48 735	-65 128
Fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsregler	133 000	
Sum kjernekapital	1 813 627	1 558 016
Tilleggskapital	149 783	149 693
36% av netto urealiserte gevinstner		5 147
Fradrag for ikke vesentlig eierandel i finansiell sektor	-198 518	-219 968
Overskytende fradrag i tilleggskapital	48 735	65 128
Sum ansvarlig kapital	1 813 627	1 558 017
Risikoveid beregningsgrunnlag		
Kreditt- motparts-, og forringelsesrisiko	9 391 765	8 613 102
Operasjonell risiko	968 549	836 257
CVA-tillegg (motpartsrisiko derivater)	11 596	13 483
Beregningsgrunnlag	10 371 910	9 462 841
Ren kjernekapitaldeknin	16,56 %	15,62 %
Kjernekapitalprosent	17,49 %	16,46 %
Kapitaldekningsprosent	17,49 %	16,46 %
Uvektet kjernekapitalandel (Leverage Ratio)	9,65 %	
Bufferkrav		
Bevaringsbuffer (2,5%)	259 298	236 571
Motsyklisk buffer (1,0%)	103 719	94 628
Systemrisikobuffer (3,0%)	311 157	283 885
Sum bufferkrav til ren kjernekapital	674 174	615 085
Minimumskrav til ren kjernekapital (4,5%)	466 736	425 828
Tilgjengelig ren kjernekapital utover bufferkrav	576 483	437 009

1) I henhold til Forskrift om beregning av ansvarlig kapital for finansinstitusjoner, oppgjørssentraler og verdipapirforetak skal fradraget for ikke-vesentlige investeringer i selskaper i finansiell sektor fases inn med følgende prosentsats:

- i 2014: 20 prosent
- i 2015: 40 prosent
- i 2016: 60 prosent

Note 9 Andre eiendeler

Morbank		Konsern	
31.12.2015	31.12.2014 (hele tusen kroner)	31.12.2015	31.12.2014
16 124	11 898 Forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader og oppjente ikke mottatte inntekter	16 854	12 275
2 178	8 462 Pensjonsmidler	2 525	9 181
15 231	20 073 Andre eiendeler	21 711	36 056
33 533	40 434 Sum	41 091	57 512

Note 10 Annen gjeld og pensjonsforpliktelser

Morbank		Konsern	
31.12.2015	31.12.2014 (hele tusen kroner)	31.12.2015	31.12.2014
30 068	30 657 Påløpte kostnader og mottatte ikke oppjente inntekter	36 607	37 666
5 900	5 320 Pensjonsforpliktelser	5 900	5 320
68 990	83 865 Annen gjeld	74 097	74 120
104 958	119 842 Sum	116 604	117 106

Note 11 Verdipapirgjeld og ansvarlig lånekapital

Verdipapirgjeld (hele tusen kroner)	31.12.2015	31.12.2014	Forfalt/ innløst	Øvrige endringer	31.12.2014
Sertifikatgjeld, nominell verdi	-	-			
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	3 862 500	3 555 500			
Verdijusteringer	3 513	3 273			
Påløpte renter	7 774	8 638			
Sum verdipapirgjeld	3 873 787	3 567 411			
Endring i verdipapirgjeld (hele tusen kroner)	31.12.2015	Emittert	Forfalt/ innløst	Øvrige endringer	31.12.2014
Sertifikatgjeld, nominell verdi	-				-
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	3 862 500	940 500	- 633 500		3 555 500
Verdijusteringer	3 513			240	3 273
Påløpte renter	7 774			- 865	8 638
Sum verdipapirgjeld	3 873 787	940 500	- 633 500	- 624	3 567 411
Ansvarlig lånekapital (hele tusen kroner)	31.12.2015	Emittert	Forfalt/ innløst	Øvrige endringer	31.12.2014
Ordinær ansvarlig lånekapital	150 000				150 000
Fondsobligasjon	305 000				305 000
Verdijusteringer	3 408			90	3 318
Påløpte renter	6 515			- 297	6 812
Sum verdipapirgjeld	464 923			- 207	465 130

Note 12 Verdipapirer

Verdipapirer (hele tusen kroner)	31.12.2015	31.12.2014
Obligasjoner	1 155 182	1 135 338
Sertifikater	15 000	
Ansvarlig lån	109 434	112 161
Påløpt rente	2 661	3 077
Verdijusteringer til virkelig verdi	- 6 753	16 390
Sum verdipapirer	1 275 524	1 266 966

Virkelig verdiopsjonen er benyttet på obligasjonsporteføljen.

Note 13 Likviditets- og motpartsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at banken ikke er i stand til å overholde sine betalingsforpliktelser, og/eller risikoen for ikke å kunne finansiere ønsket vekst i eiendeler. SpareBank 1 Østfold Akershus utarbeider årlig en likviditetsstrategi som blant annet tar for seg bankens likviditetsrisiko.

Konsernets likviditetsrisiko avdekkes gjennom bankens likviditetsreserve/buffer. Hovedmålet for SpareBank 1 SpareBank 1 Østfold Akershus er å opprettholde bankens overlevelsesevne i en normalsituasjon, uten ekstern funding, i 12 måneder. I tillegg skal banken overleve minimum 90 dager i en "stort stress"-situasjon der man ikke har tilgang på funding fra kapitalmarkedet. Banken har en daglig styring etter ovennevnte mål.

Gjennomsnittlig restløpetid på bankens innlån i senior usikret obligasjonslån og ansvarlig lånekapital var 2,4 år.

Note 14 Liquidity Coverage Ratio (LCR)

Finanstilsynet stiller krav til at alle kreditinstitusjoner skal ha tilstrekkelige likviditetsbuffere til å tåle perioder med begrenset tilgang på markedsfinansiering. Liquidity Coverage Ratio (LCR) måler størrelsen på bankenes likvide eiendeler i forhold til netto likviditetsutgang 30 dager frem i tid gitt en stressituasjon. LCR innfases over tid i Norge og følger EUs minimumskrav. Pr 31. desember 2015 stilles det krav om 70% oppfyllelse, 80% fra 31. desember 2016 og 100% fra 31. desember 2017.

	31.12.2015	31.12.2014
Liquidity Coverage Ratio (LCR)	115 %	220 %

Note 15 Egenkapitalbeviseiere og spredning av egenkapitalbevis

Det var 884 egenkapitalsbeviseiere pr. 31.12.2015. De største	Antall	% andel
1 Sparebankstiftelsen Østfold Akershus	5 563 131	49,37 %
2 Sparebankstiftelsen Halden	3 490 762	30,98 %
3 Pareto As	350 200	3,11 %
4 Mp Pensjon Pk	201 841	1,79 %
5 Eika Utbytte Vpf	159 673	1,42 %
6 Merrill Lynch Prof. Clearing Corp	149 830	1,33 %
7 Espedal & Co As	60 878	0,54 %
8 Sole Invest As	43 767	0,39 %
9 Wikborg Tord Geir	36 001	0,32 %
10 Rwa Invest As	35 218	0,31 %
11 Wimoh Invest As	35 100	0,31 %
12 Forsvarets Personellservice	32 217	0,29 %
13 Haugaland Kraft Pensjonskasse	31 166	0,28 %
14 Spareskillingsbanken	30 222	0,27 %
15 Sparebanken Vestfold	26 326	0,23 %
16 Hustadlitt A/S	25 500	0,23 %
17 Lombard International Assurance	25 000	0,22 %
18 Allumgården	23 573	0,21 %
19 Sparebank 1 Østfold Akershus	23 500	0,21 %
20 Næss Just Birger	22 826	0,20 %
Sum 20 største	10 366 731	92,01 %
Øvrige egenkapitalbevisbeviseiere	900 718	7,99 %
Totalt antall egenkapitalbevisbevis (pålydende kr. 100)	11 267 449	100 %

Postboks 130, 1501 Moss * Kongensgate 21, 1530 Moss
Telefon: 05700 * Telefaks: 69245710

www.sparebank1.no/ostfold-akershus/
Email: epost@sparebank1.no